

nominał	2 zł
metal	stop CuAl5Zn5Sn1
stempel	zwykły
średnica	27,00 mm
masa	8,15 g
wielkość emisji	450 tys. szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 19-99, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Półpostać Jana Łaskiego na tle stylizowanej arkady. Z prawej strony u góry półpostać piszącego Erazma z Rotterdamu. U dołu półkołem napis: JAN ŁASKI - REFORMATOR KOŚCIOŁA, powyżej z prawej strony daty 1499-1560.

Na boku napis: NARODOWY BANK POLSKI rozdzielony gwiazdką.

Monety kolekcjonerskie

W dniu 5 października 1999 r. Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety kolekcjonerskie, upamiętniające 500. rocznicę urodzin Jana Łaskiego, wybitnego duchownego Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w Polsce i za granicą, o nominałach:

- 10 zł - wykonane stemplem lustrzanym w srebrze,
- 2 zł - wykonane stemplem zwykłym w stopie CuAl5Zn5Sn1, tzw. Golden Nordic.

Jan Łaski, znany w Europie jako Jan z Łaska (Joannes a Lasco), urodził się w 1499 r. w Łasku. Wychowywał się na dworze stryja Jana, prymasa, studiował w Bolonii i Padwie, skąd wyniósł znajomość języków obcych, prawa kanonicznego i literatury starożytnej. Staraniem stryja w 1518 r. uzyskał urzędy dziekana gnieźnieńskiego i kanonika krakowskiego. Do kraju wrócił w 1519 r. W 1521 r. przyjął święcenia kapłańskie i został mia-

nowany sekretarzem królewskim. W 1524 r. poznał w Bazylei Erazma z Rotterdamu, który rozbudził w nim zainteresowania problemami etycznymi i polemiką teologiczną. W 1527 r. objął probostwo gnieźnieńskie. Pod wpływem zażytych kontaktów z Erazmem Łaski przejawiał głęboką niechęć do reformacji luteranckiej i samego Marcina Lutra, okazując zarazem niechęć do zakonów i pragnienie wewnętrznej odnowy Kościoła. Ponieważ poglądy teologiczne Łaskiego nie były jeszcze skryształizowane (nie skłaniał się ku żadnemu konkretnemu kierunkowi reformacyjnemu) - nie mogąc znaleźć dla siebie miejsca w Kościele rzymskokatolickim - w 1539 r. podjął decyzję o jego porzuceniu. W 1540 r. Łaski ożenił się i - zagrożony prześladowaniami religijnymi - przeniósł się do Fryzji Wschodniej (Niderlandy), osiedlając się w Emden, gdzie regentka hrabina Anna Oldenburska powołała go na stanowisko biskupa wszystkich Kościołów wschodnio-

Projektant monet: *Ewa Tyc-Karpińska*

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Państwowej SA w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

fryzyjskich. Przez blisko 5 lat prowadził tam działalność reformatorsko-organizacyjną. Począwszy od 1544 r. ulegał coraz wyraźniej wpływom Jana Kalwina. Zwalczając pozostałości katolicyzmu (wygnanie franciszkanów), w stosunku do innych grup wyznaniowych Łaski okazywał stosunkowo dużo tolerancji, godząc przedstawicieli poszczególnych wyznań. W 1544 r. przygotował ogólny zarys obowiązującego we Fryzji Wschodniej wyznania wiary. Teologiczny spór Łaskiego z hrabiną Anną o sakrament Wieczerzy Pańskiej stał się przyczyną pierwszych jego nieporozumień z regentką i zachwiało jego pozycję we Fryzji Wschodniej. Po bezskutecznych próbach opanowania skomplikowanej sytuacji wyznaniowej we Fryzji Łaski wyjechał w 1550 r. do Anglii, gdzie został mianowany przez króla Edwarda VI superintendentem założonej przez niego w Londynie gminy walońsko-reformowanej dla uchodźców z zagranicy. Napisał dla niej wyznanie wiary oraz konstytucję. Nie kładąc nacisku na szczegółowe kwestie teologiczne, wymagał od członków Kościoła cudzoziemskiego jedynie zgodności w podstawowych zasadach wiary. Narzucił im surowy rygoryzm moralno-obyczajowy i poddał ich życie ścisłej kontroli Kościoła. Po restytuowaniu przez Marię katolicyzmu, w 1553 r. wraz ze współwyznawcami opuścił Anglię, osiedlając się we Frankfurcie nad Menem, gdzie w 1555 r. założył flamandzko-holenderską gminę reformowaną. Wiążąc duże nadzieje z objęciem w Polsce rządów przez Zygmunta Augusta, Łaski chciał wrócić do kraju, ofiarowując usługi dla zreformowania Kościoła w Polsce. Za zgodą Zygmunta Augusta w 1556 r. powrócił do Polski, podejmując zabiegi o utworzenie ogólnopolskiego Kościoła ewangelickiego oraz jego równouprawnienie z Kościołem rzymskokatolickim. Jego poglądy stanowiły podbudowę teologiczną dla idei zjednoczenia polskich protestantów i odegrały pozytywną rolę w okresie synodu sandomierskiego w 1570 r. (Ugoda Sandomierska) oraz toruńskiego w 1595 r. Łaski zmarł 8 stycznia 1560 r. w Pińczowie.

Działalnością reformatorską na terenie Fryzji Wschodniej, Anglii i Niemiec utrwalił Łaski - jako jedyny Polak - swoje imię w historii reformacji europejskiej. Szczególnie żywa pamięć o nim przetrwała w Holandii, co znalazło wyraz zarówno w historiografii, jak i w tradycji. Na przełomie XIX i XX wieku koncepcje Łaskiego legły u podstaw dzieła Abrahama Kuypera, wybitnego teologa, filozofa społecznego i założyciela holenderskiej chrześcijańskiej demokracji. Przypadające w 1999 r. 500-lecie urodzin Jana Łaskiego będzie obchodzone uroczystościami m.in. w Polsce i w Niemczech

w październiku 1999 r. W Polsce odbędzie się sesja naukowa przygotowana przez Instytut Historii PAN oraz inne uroczystości w Warszawie, przewiduje się także sesję popularnonaukową i odsłonięcie tablicy pamiątkowej w Łasku - rodzimym mieście Jana Łaskiego. Konsystorz Kościoła Ewangelicko-Reformowanego zaprosił do udziału w tych uroczystościach wielu gości zagranicznych.

Wszystkie monety kolekcjonerskie są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

nominał	10 zł
metal	925/1000 Ag
stempel	lustrzany
średnica	32,00 mm
masa	14,14 g
wielkość emisji	20 tys. szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej na tle stylizowanej ściany świątyni. U góry półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA 1999 10 ZŁ. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Półpostać Jana Łaskiego na tle stylizowanej arkady. Z prawej strony u góry półpostać piszącego Erazma z Rotterdamu. U dołu półkołem napis: JAN ŁASKI - REFORMATÓR KOŚCIOŁA, powyżej z prawej strony daty 1499-1560.

Na boku napis: 500-LECIE URODZIN dwukrotnie powtórzony, rozdzielony gwiazdkami.